

Na mamografický skrining chodí len šestina žien. Dôležité aj kam.

Bratislava 16. septembra 2026 – Mamografický skrining absolvovalo v roku 2025 91 246 žien vo veku 45 až 75 rokov. Pokrytie organizovaným skriningom v tejto vekovej skupine dosiahlo pri zohľadnení skriningového intervalu iba 16,4 percenta. Pacientske organizácie Ružová stužka a OZ Amazonky preto pred blížiacim sa Pink October upozorňujú nielen na potrebu zvýšiť účasť žien, ale tiež na dôležitosť výberu mamografického pracoviska.

Pink October, celosvetový mesiac povedomia o rakovine prsníka, každoročne pripomína význam včasného záchytu ochorenia. Ružová stužka a OZ Amazonky chcú tento rok posunúť pozornosť o krok ďalej – už nielen hovoriť iba o tom, že žena na mamografiu pôjde, dôležité je aj to, kam pôjde a akú nadväzujúcu starostlivosť tam dostane. V priebehu septembra preto navštívia skriningové mamografické pracoviská a ich tímom odovzdajú ocenenie za kvalitnú starostlivosť o ženy Slovenska.

Skrining sa rozšíril na ženy vo veku 45 až 75 rokov

Celoplošný organizovaný skriningový program karcinómu prsníka (tzv. mamografický skrining) sa začal v septembri 2019 aktívnym pozývaním bezpríznakových žien vo veku 50 až 69 rokov. V nadväznosti na Odporúčanie Rady EÚ sa od júla 2025 sa rozšírila veková hranica žien od 45 do 74 rokov + 364 dní. Nárok na bezplatné skriningové mamografické vyšetrenie má na Slovensku ročne viac ako 550 000 žien.¹

Najnovšie údaje ukazujú, že v roku 2025 absolvovalo na skriningových mamografických pracoviskách skriningovú mamografiu 91 246 žien vo veku 45 – 75 rokov. U 455 z nich bol diagnostikovaný karcinóm prsníka, čo predstavuje mieru malignity 5 prípadov na 1 000 vyšetrených žien. Z hľadiska štádia ochorenia prevažovali nádory diagnostikované v skorých štádiách, pričom tretina zachytených nádorov bola menšia ako 1 cm.²

Celková účasť žien vo veku na skriningovej alebo preventívnej mamografii dosiahla približne 33 %. Z nich 52 % vyšetrení sa uskutočnilo v rámci organizovaného skriningu a 48 % na iných ako skriningových pracoviskách.²

V súčasnom období sa skrining vykonáva podľa platných štandardných postupov. Ženy vo veku 45 až 69 rokov majú absolvovať skriningovú mamografiu každé dva roky, ženy vo veku 70 až 75 rokov každé tri roky.

„Mamografický skrining je určený ženám, ktoré nemajú žiadne príznaky. Na vyšetrenie preto nemajú čakať až dovtedy, kým si nahmatajú hrčku alebo spozorujú inú zmenu. Od júla minulého roka je skrining dostupný širšej skupine žien vo veku od 45 do 75 rokov. Potrebujeme, aby o tejto zmene vedeli a možnosť vyšetrenia skutočne využili,“ hovorí MUDr. Alena Kállayová, rádiologička a spoluzakladateľka pacientskeho združenia Ružová stužka.

Údaje za rok 2025 potvrdzujú, že účasť zostáva nízka. V pôvodnej cieľovej skupine žien vo veku 50 až 69 rokov absolvovalo skriningovú mamografiu 72 270 žien a pokrytie dosiahlo 19,9 percenta. V rozšírenej vekovej skupine 45 až 75 rokov bolo vykonaných 91 246 skriningových mamografií, čo predstavuje pokrytie 16,4 percenta.

„Za každým z týchto čísel je žena, ktorá nemala žiadne ťažkosti a cítila sa zdravá. Práve to je význam skriningu – zachytiť ochorenie v čase, keď ešte nemusí byť hmatateľné ani spôsobovať príznaky. Na skrining nejdem preto, že mám problém. Idem práve preto, že žiadny problém necítim,“ zdôrazňuje MUDr. Alena Kállayová.

Kvalita sa nekončí urobením snímky

Pri výbere **pracoviska do skriningu** nerozhoduje iba kvalita mamografického prístroja alebo samotnej snímky. Dôležitý je **dobré nastavený** celý proces – odborné vyhodnotenie **mamografického** vyšetrenia, **okamžite doplnené ďalšie vyšetrenia** a **urýchlený postup pri potvrdení onkologického ochorenia**.

*„Ak sa na mamografii objaví podozrivý nález, žena **nesmie** zostať sama s výsledkom a hľadať, kam má ísť ďalej. V skriningovom **mamografickom** pracovisku je nastavená nadväzujúca diagnostika a cesta k definitívnemu výsledku tak, aby bola čo najrýchlejšia a najefektívnejšia – **oznámenie negatívneho výsledku účastníčke mamografického skriningu do troch dní, potvrdenie onkologického ochorenia prsníka najviac do 15***

pracovných dní. Práve preto je dôležité hovoriť už nielen o tom, či ísť na mamografiu, ale aj kam,“ objasňuje MUDr. Alena Kállayová.

Kvalitný mamografický skrining zahŕňa dvojité hodnotenie **mamografických snímok a urýchlené doplnenie sonografie a biopsie (odberu vzorky z podozrivej oblasti) a po potvrdení onkologického ochorenia doriešenie tohto prípadu v multidisciplinárnom tíme skriningového pracoviska a odporúčania ďalšieho diagnostického alebo liečebného postupu.** Podľa Ružovej stužky však výkon multidisciplinárneho tímu v skriningovom **mamografickom** pracovisku stále nie je zdravotnými poisťovňami **finančne ohodnotený**.

Skriningovú mamografiu môžu vykonávať iba pracoviská, ktoré spĺňajú stanovené odborné a kvalitatívne požiadavky. Ich zoznam vrátane kontaktov pravidelne aktualizuje Ministerstvo zdravotníctva SR: [Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky](#). Sieť skriningových mamografických pracovísk sa na Slovensku v roku 2026 významne rozšírila a dnes je kapacitne dostatočná pre všetky ženy, ktorým je skrining určený. **Aktuálne je k dispozícii 39 skriningových mamografických pracovísk v 31 mestách.** Napriek tomu pretrvávajú regionálne rozdiely v účasti žien na mamografickom skriningu.

„Skriningové mamografické pracoviská pracujú podľa štandardu pre skriningovú mamografiu s cieľom poskytnúť žene kvalitné mamografické vyšetrenie, a žena sa výsledok, ktorý je v poriadku dozvie do 3 dní a v prípade podozrivého nálezu je žene poskytnutá komplexná starostlivosť od doplnkových vyšetrení po oznámenie výsledkov biopsie do 15 pracovných dní. Štandardy teda nie sú samoučelnou legislatívou, ale praktický nástroj na zlepšenie kvality manažmentu účastníčky mamografického skriningu a tým jej ochranu. Dôležitú úlohu v tomto procese zohráva multidisciplinárny tím, ktorý je nevyhnutnou súčasťou každého skriningového pracoviska a odborníci z rádiológie, onkológie, chirurgie a ďalších odborov prejednávajú jednotlivé prípady a zhodujú sa na ďalšom odporúčanom postupe liečby tak, aby bol zabezpečený správny a rýchly manažment účastníčky skriningu ale i pacientky,“ uvádza doc. RNDr. Martina Horváthová, PhD., MPH, predsedníčka Odbornej pracovnej skupiny pre zabezpečenie kvality na mamografických pracoviskách pri Komisii Ministerstva zdravotníctva SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne.

Odborná pracovná skupina upozorňuje iné, ako skriningové mamografické pracoviská, ktoré teraz poskytujú diagnostiku ochorení prsníka, ktoré sa prejavujú ťažkosťami, či inými príznakmi v oblasti prsníkov, na existenciu štandardného postupu pre diagnostické mamografické pracoviská, podľa ktorého by mali postupovať. Komisia Ministerstva zdravotníctva SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne pripravuje návrh vyhlášky o klinických auditoch, ktorého cieľom je kontrola kvality všetkých modalít využívajúcich ionizujúce žiarenie v zdravotníctve, vrátane diagnostických mamografických pracovísk, s cieľom zlepšiť zdravotnú starostlivosť o pacientky.

„Audity netreba vnímať ako sankciu ani ako kontrolu zameranú na hľadanie chýb. Je to príležitosť pozrieť sa na vlastné procesy zvonka, identifikovať možnosti zlepšenia a poskytovať pacientom čo najkvalitnejšiu starostlivosť. Chceme preto povzbudiť aj ďalšie pracoviská, aby sa klinických auditov nebáli a pri vypísaní výzvy sa do preverovania zapojili,“ dodáva doc. Martina Horváthová, predsedníčka Odbornej pracovnej skupiny.

Rakovina prsníka je najčastejším zhubným nádorovým ochorením žien na Slovensku. Každý rok je diagnostikovaných viac ako 3 300 nových prípadov a ochoreniu ročne podľahne takmer 1 000 žien. Práve včasný odhalenie ochorenia výrazne zvyšuje šancu na úspešnú liečbu. Skriningová mamografia je určená ženám bez príznakov a umožňuje zachytiť aj veľmi malé zmeny, ktoré ešte nemusia byť hmatateľné.

„Ďakujem všetkým kolegom rádiológom a celým tímom **skriningových** mamografických pracovísk, ktorí sa každý deň usilujú pomáhať ženám nielen odborne, ale aj ľudsky. Zároveň je dôležité, aby sme ďalej zvyšovali kvalitu a efektívnosť skriningu a zlepšovali nadväznosť jednotlivých krokov tak, aby žena dostala spoľahlivý výsledok a v prípade podozrivého nálezu sa čo najrýchlejšie dostala k ďalšej diagnostike a potrebnej liečbe,“ uvádza prof. MUDr. Viera Lehotská, PhD., hlavná odborníčka Ministerstva zdravotníctva SR pre odbor rádiológia.

Mamografické vyšetrenie dokáže odhaliť ochorenie už o 3 – 5 rokov skôr, než by ložisko odhalilo bežné vyšetrenie u gynekológa pohľadom a pohmatom. Pravidelné preventívne mamografické vyšetrenie dokáže zistiť rakovinu prsníka úplne na začiatku vzniku, keď má 3 - 7 mm. Vtedy nie je nutná veľká operácia prsníka, ani náročná následná liečba chemoterapiou. Významnou zmenou v organizácii skríningu rakoviny prsníka je **nový koordinátor – Národné skrínigové centrum**, ktoré od januára 2026 prevzalo v tejto oblasti agendu Národného onkologického inštitútu. Systematicky sleduje fungovanie skrínigovej siete a vyhodnocuje dostupnosť a kvalitu mamografických pracovísk. Prioritou zostáva zvyšovanie účasti žien na organizovanom skrínigu.

„Ja som už bola“ na severnom Slovensku

Žilinský kraj zaznamenal v roku 2025 v porovnaní s ostatnými krajinami druhý najnižší počet zrealizovaných skrínigových mamografií u žien vo veku 45 – 74 rokov. Vlni sa tam skrínigovej mamografie na skrínigových mamografických pracoviskách zúčastnilo 6 805 žien, teda 9,8 % cieľovej populácie.² Mamografické pracoviská v Žiline, Martine, Dolnom Kubíne, Ružomberku, Trstenej a Starej Ľubovni patria k ďalším pracoviskám, ktoré od patientskych združení Ružová stužka, Amazonky a Europa Donna Slovakia získajú Sochu Amazonky. Je poďakovaním celým tímom za ich odbornosť, ľudský prístup a každodennú starostlivosť o zdravie žien.

„Amazonku odovzdávajú ženy, ktoré si rakovinou prsníka samy prešli. Veľmi dobre preto vedia, akú hodnotu má zdravie a aké dôležité je zachytiť ochorenie včas,“ hovorí Zuzana Ščepková, predsedníčka OZ Amazonky a povzbudzuje ženy k mamografickým vyšetreniam: *„Je dôležité, aby ženy vedeli, že pri návšteve lekára sú v dobrých rukách. Mnoho našich členiek je dôkazom, že mamografia má zmysel a môže zachraňovať životy.“*

Cena „Amazonka“ – aby zdravé ženy mohli ostať zdravými

Autorkou idey sošky Amazonky je umelkyňa vystupujúca pod menom Hromula. Osudy a príbehy členiek občianskeho združenia ju inšpirovali k vytvoreniu umeleckého diela. Amazonke chýba jeden prsník ako symbol ženskosti, o ktorý pacientky s karcinómom prsníka niekedy prichádzajú, a jej odev je vytvorený z obväzov. Hoci zvonku pôsobí krehko, vo vnútri sochy je kameň – symbol odvahy, nezlomnosti a vnútornej sily, ktorú ženy pri živote s onkologickým ochorením potrebujú. Dnes v tejto tvorbe pokračujú samy onkologické pacientky.

Projekt oceňovania skrínigových mamografických pracovísk realizujú Ružová stužka a OZ Amazonky od roku 2018. Do konca roka 2025 pacientky ocenili 13 pracovísk. V septembri 2026 pribudnú ďalšie novopreverené pracoviská v Martine, Žiline, Ružomberku, Trstene, Starej Ľubovni a Dolnom Kubíne. Ocenenie udeľujú ženy, ktoré samy prešli diagnózou a liečbou rakoviny prsníka. Nie je odborným certifikátom, ale vyjadrením ich vďaky a uznania zdravotníckym tímom. Oceňovania sú podporené grantom NOI z prostriedkov MZ SR.

*„Veľmi dobre vieme, aké dôležité je po oznámení **diagnózy onkologického ochorenia** dostať sa rýchlo do dobrých rúk **onkológa a vedieť, že odborníci presne stanovia, čo má nasledovať.** Ocenením ďakujeme **skrínigovým mamografickým pracoviskám, ktoré ženám a pacientkam neposkytujú iba mamografické vyšetrenie, ale na základe vysokoodbornej práce ich sprevádzajú k urýchlenej liečbe,**“* hovorí Renáta Vrábelová, podpredsedníčka OZ Amazonky. *„Socha Amazonky nesie príbeh žien, ktoré si rakovinou prsníka prešli. Odovzdávame ju ako úprimné poďakovanie ľuďom, ktorí pri nich stoja v jednej z najťažších chvíľ ich života,“* uzatvára Renáta Vrábelová.

Osvetové a edukačné stretnutia

Cieľom septembrového turné je zviditeľniť **skrínigové mamografické pracoviská**, ktoré spĺňajú požadované **celoeurópske štandardy**, a pomôcť ženám urobiť informované rozhodnutie. Zoznam preverených skrínigových mamografických pracovísk je dostupný na stránke MZSR . V každom navštívenom meste budú dobrovoľníčky Ružovej stužky i edukovať personál pracovísk o samovyšetrení žien čakajúcich na mamografiu, ktorým tiež odovzdajú súbor vzdelávacích materiálov verejnosť. Rovnako budú pri nemocniciach prebiehať bezplatné konzultácie s rádiologičkou a výuka o prevencii onkologických ochorení prsníka správnou životosprávou, pohybom, spojená s nácvikom samovyšetrenia prsníkov na fantóme prsníkov. Verejnosť dostane, vďaka

dlhodobej finančnej a grantovej podpore Ružovej stužky informácie tiež o skríningoch OnkoKontrola a o mamografickom skríningu rakoviny prsníka.

Harmonogram Oceňovania skríningových mmg centier – september 2026

Dátum	Čas	Miesto konania	Aktivita
16.9.2026 streda	9:00	Reštaurácia Kubi's The Nook, Mlynské Nivy 10, Bratislava	Tlačová konferencia
	13:00	Centrum prevencie rakoviny Martin	Odovzdávanie ocenenia
17.9.2026 štvrtok	8.00 – 10:30	FNSP Žilina - 1. posch. budovy polikliniky (budova H) v priestore mmg pracoviska	Edukácia verejnosti
	11.00	FNSP Žilina - 1. posch. budovy polikliniky (budova H) v priestore mmg pracoviska	Odovzdávanie ocenenia
18.9.2026 piatok	9.30	ÚVN Ružomberok	Odovzdávanie ocenenia
	10.30 – 13.00, podľa našej potreby aj skôr	ÚVN Ružomberok	Edukácia verejnosti
21.9.2026 pondelok	9:00 - 11.30	NsP Trstená – vestibul nemocnice	Edukácia verejnosti
	13.00	NsP Trstená - Knižnica	Odovzdávanie ocenenia
22.9.2026 utorok	8:00 - 11.30	Nemocnica Stará Ľubovňa – chodba, kde obj. pacienti na rtg	Edukácia verejnosti
	13.00	Nemocnica Stará Ľubovňa – zasadačka detského odd.	Odovzdávanie ocenenia
23.9.2026 streda	9.00 – 11.00	DONsP Dolný Kubín – centrálné objednávanie	Edukácia verejnosti
	12.30	DONsP Dolný Kubín – zasadačka riaditeľstvo	Odovzdávanie ocenenia

www.ozamazonky.sk
www.onkokontrola.sk

www.ruzovastuzka.sk
www.mamograf.sk

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, Snowball Communications, gudiakova@snowball.sk, +421 903 605 329

Zdroje údajov:

¹Štatistický úrad SR – Stav obyvateľstva k 30.6.2026, [Stav obyvateľstva k 30. júnu 2026](#)

² Národný onkologický inštitút. Stav onkologických skríningov na Slovensku. Hodnotiaca správa za rok 2025.
[2026-07-03-noi-rocenka-skriningy-2025-sk.pdf](#)

Organizátori a partneri:

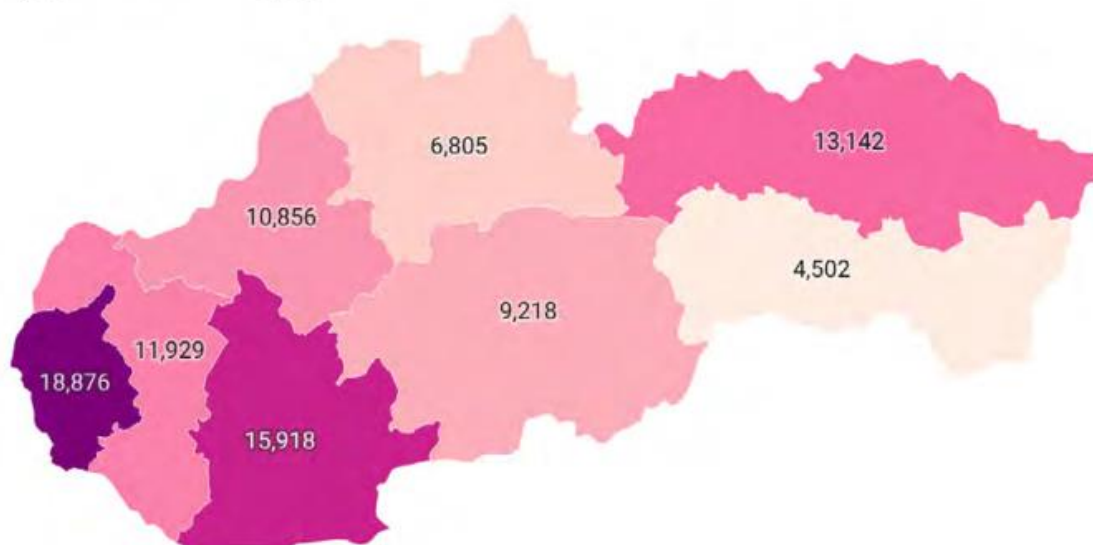
Príloha 1: Miera pokrytia organizovaným mamografickým skríningom u žien vo veku 45 – 74 rokov v roku 2025

Zdroj údajov: Národný onkologický inštitút - Stav onkologických skríningov na Slovensku. Hodnotiaca správa za rok 2025 ([2026-07-03-noi-rocenka-skriningy-2025-sk.pdf](#))

T 6. Miera pokrytia organizovaným mamografickým skríningom u žien vo veku 45–74 rokov podľa kraja sídla skríningového mamografického pracoviska v roku 2025.

Kraj sídla mamografického pracoviska	Počet zrealizovaných skríningových mamografií u žien vo veku 45–74 rokov	Pokrytie mamografickým skríningom pri zachovaní skríningového intervalu (%)
Banskobystrický kraj	9 218	14,0 %
Bratislavský kraj	18 876	25,2 %
Košický kraj	4 502	5,9 %
Nitriansky kraj	15 918	21,7 %
Prešovský kraj	13 142	17,5 %
Trenčiansky kraj	10 856	17,7 %
Trnavský kraj	11 929	19,7 %
Žilinský kraj	6 805	9,8 %
SLOVENSKÁ REPUBLIKA	91 246	16,4 %

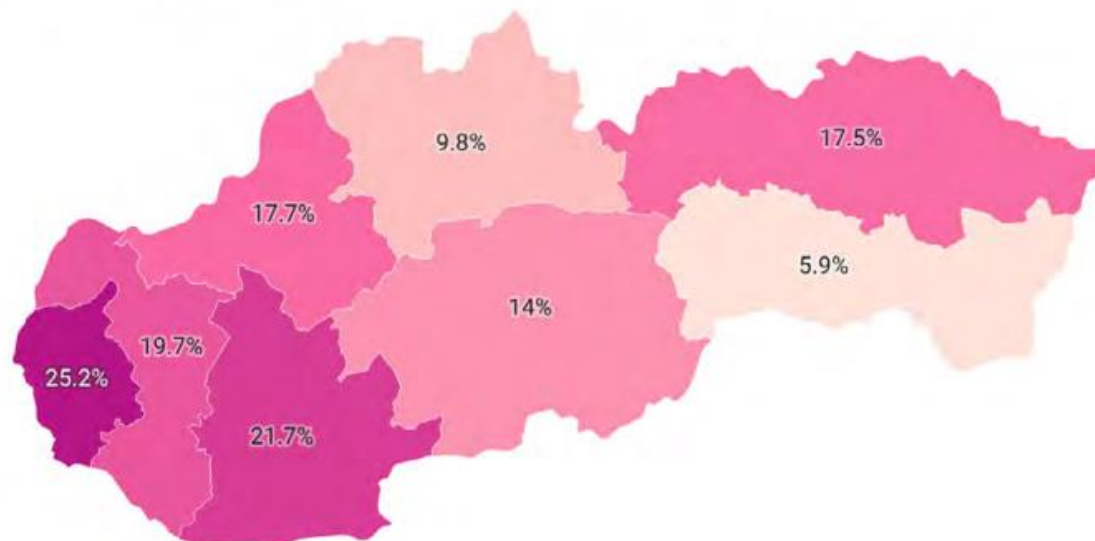
Počet skríningových mamografických vyšetrení u žien vo veku 45-74 rokov

G 14. Počet skríningových mamografických vyšetrení u žien vo veku 45–74 rokov podľa kraja sídla skríningového mamografického pracoviska v roku 2025.

**Pokrytie organizovaným
mamografickým skríningom
Ženy vo veku 45-74 rokov**

5% 15% 30%

G 15. Pokrytie organizovaným mamografickým skríningom v Slovenskej republike u žien vo veku 45–74 rokov podľa krajov sídla skríningových mamografických pracovísk v roku 2025.